

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Ing. Veroniky Baroňové a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobce: **Mgr. M. B.**
zastoupen advokátem Mgr. Danielem Chmelou
sídlem Kounicova 13/271, Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 3, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 7. 2016, č. j. JMK 107723/2016, sp. zn. S-JMK 89449/2016/ODOS/Př

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto předchozí prvostupňové správní rozhodnutí Magistrátu města Brna, Odboru dopravněsprávních činností ze dne 13. 5. 2016, č. j. ODSČ-32860/16/18. Tímto rozhodnutím byla žalobci uložena pokuta ve výši 1 500 Kč za správní delikt dle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na

pozemních komunikacích, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o silničním provozu“), jehož se měl žalobce jako provozovatel motorového vozidla reg. zn. x dopustit tím, že v rozporu s ust. § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Porušení pravidel silničního provozu citovaným vozidlem bylo zjištěno Městskou policií Brno na pozemní komunikaci tř. Kpt. Jaroše 30 v Brně dne 1. 9. 2014 v 8:35 hod, přičemž šlo o neoprávněné zastavení nebo stání, tedy porušení povinnosti podle § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu, mající znaky přestupku dle ust. § 125c písm. k) zákona o silničním provozu. Současně byla prvostupňovým rozhodnutím žalobci uložena povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce namítal, že deliktu, jenž je mu kladen za vinu, se měl dopustit dne 1. 9. 2014. Podle ust. § 125e odst. 5 zákona o silničním provozu, ve znění účinném ke dni spáchání deliktu na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby; obdobně to platí pro povinnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125d. Ust. § 125d ve znění účinném v rozhodném období definovalo určité správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob, těchto se však žalobce v předmětné věci nedopustil. Teprve s účinností od 7. 11. 2014 byl § 125e odst. 5 citovaného zákona novelizován, přičemž na základě této novely s účinností od uvedeného data platí, že na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby a obdobně to platí pro odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125f. Právě toto ustanovení definuje správní delikt, který je v dané věci žalobci kladen za vinu. Z uvedeného žalobce dovozuje, že u správního deliktu, vůči němuž bylo zahájeno správní řízení v projednávané věci, nebyla zákonem o silničním provozu (ani jiným zákonem) prekluzivní lhůta pro zánik odpovědnosti za tento delikt v době jeho spáchání žalobcem stanovena. Za situace, kdy zákonodárce v rozhodném období výslovně zakotvil možnost využití § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu pouze na správní delikty podle § 125d téhož zákona spáchané osobami právnickými či osobami fyzickými, ovšem pouze při jejich podnikání nebo v přímé souvislosti s ním, je nutné stanovit lhůtu pro zánik odpovědnosti u správních deliktů spáchaných podle § 125f citovaného zákona fyzickými osobami za použití analogie zákona. Judikatura přitom dovodila, že nejprůběhavější se jeví postupovat v analogii se zákonem o přestupcích. Správní delikt žalobce jako provozovatele vozidla nelze projednat, neboť uplynula ode dne spáchání v projednávaném deliktu doba delší jednoho roku. V této souvislosti žalobce poukázal na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 2. 2016, sp. zn. 30 A 80/2015. Analogické použití § 20 odst. 1 zákona o přestupcích lze odůvodnit rovněž odkazem na zásadu platnou v oblasti správního trestání „in dubio mitius“ (viz závěry usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 114/2014 – 55). Žalobou napadené rozhodnutí však uvedené závěry nerespektuje.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

3. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že napadené rozhodnutí považuje za správné, přičemž jak prvostupňový správní orgán, tak žalovaný, postupovali zcela

v souladu s platnou právní úpravou. Žalovaný se s námitkou žalobce vypořádal již v odůvodnění žalobou napadeného odvolacího rozhodnutí. Zákon o silničním provozu neupravoval zánik odpovědnosti za tento správní delikt, k tomu došlo až přijetím zákona č. 230/2014 Sb., s účinností od 7. 11. 2014, kdy bylo mj. novelizováno ust. § 125 odst. 5 tohoto zákona. I když došlo ke spáchání správního deliktu provozovatele vozidla před účinností tohoto zákona, nebyl porušen princip ochrany důvěry občanů v právo a s tím související princip zákazu zpětné účinnosti, který je v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod vymezen ve vztahu k posouzení trestnosti jednání, nikoliv k posouzení doby, po který lze trestný čin stíhat. Žalovanému je znám rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 2. 2016, sp. zn. 30 A 80/2015, tento však byl překonán rozsudkem téhož soudu ze dne 27. 4. 2016, č. j. 52 A 100/2015 – 63. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby pro její nedůvodnost.

IV. Posouzení věci krajským soudem

4. Žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že žalobce i žalovaný výslovně souhlasili s projednáním a rozhodnutím věci bez nařízení jednání, rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. o věci samé bez jednání.
5. Dle § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů, jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, přičemž dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
6. Vzhledem k tomu, že žalobce v podané žalobě předně uplatnil námitku promlčení správního deliktu provozovatele vozidla (z pohledu právní teorie je přílehavější hovořit o prekluzi, tj. o zániku odpovědnosti pachatele za správní delikt), krajský soud byl *ex officio* povinen se touto námitkou zabývat přednostně, neboť dovedl-li by prekluzi odpovědnosti žalobce za spáchaný správní delikt, již sama tato skutečnost by představovala vadu natolik závažnou, která by znemožňovala další soudní přezkum napadeného rozhodnutí a věcné posouzení v žalobě vznesených námitek, pro kterou by muselo být napadené rozhodnutí žalovaného ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. zrušeno. K prekluzi odpovědnosti je přitom krajský soud v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (srovnej obdobně např. již rozsudek ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004 - 39, publikovaný pod č. 845/2006 Sb. NSS), povinen přihlížet z úřední povinnosti, tj. bez ohledu na skutečnost, zda tato námitka byla v podané žalobě vznesena, či nikoli.
7. V této souvislosti krajský soud na úvod připomíná, že institut odpovědnosti provozovatele vozidla za jednání řidiče vozidla vykazující znaky přestupku byl do zákona o silničním provozu s účinností od 19. 1. 2013 včleněn novelou provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., a to vložím nových ustanovení § 125f, § 125g a § 125h. Podle ustanovení § 125f odst. 1

zákona o silničním provozu se právnická nebo fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s ustanovením § 10 téhož zákona nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Příslušná novela ovšem v případě tohoto správního deliktu neobsahovala žádnou úpravu prekluzivní lhůty, tj. lhůty, po jejímž uplynutí by odpovědnost provozovatele vozidla zanikla.

8. Zákon o silničním provozu výslovně obsahoval toliko prekluzivní lhůtu u správních deliktů právnických osob, a to v ustanovení § 125e odst. 3, dle kterého odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán. Podle § 125e odst. 5 zákona o silničním provozu se toto ustanovení vztahovalo i na správní delikty fyzických osob, k nimž došlo při jejich podnikání nebo v přímé souvislosti s ním a na správní delikty fyzických osob podle ustanovení § 125d tohoto zákona. Teprve s účinností od 7. 11. 2014 pak byla novelou zákona o silničním provozu (provedenou zákonem č. 230/2014 Sb.) výslovně upravena prekluzivní lhůta správních deliktů provozovatele vozidla dle ustanovení § 125f zákona o silničním provozu také u fyzických osob nepodnikajících, a to tak, že v ustanovení § 125e odst. 5, věta za středníkem, zákona o silničním provozu bylo ustanovení „§ 125d“ nahrazeno „§ 125f“. Po takto provedené novele se tedy ustanovení o zániku odpovědnosti za správní delikty právnických osob nyní výslovně vztahuje také na správní delikty nepodnikajících fyzických osob podle § 125f zákona o silničním provozu.
9. Rozhodnou otázkou tedy představuje to, zda shora uvedená mezera v právu měla být překlenuta pomocí *analogie iuris*, za využití § 20 odst. 1 přestupkového zákona, nebo *analogie legis*, ve smyslu užití § 125e odst. 3 silničního zákona. Nejvyšší správní soud se přitom k této otázce ve své judikatuře již opakovaně vyslovil, a to např. v rozsudcích ze dne 3. 8. 2017, č. j. 9 As 346/2016 - 56, ze dne 22. 6. 2017, č. j. 10 As 308/2016 - 20, nebo ze dne 2. 10. 2017, č. j. 3 As 266/2016 - 28, všechna rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz. V rozsudku ze dne 5. 6. 2018, č. j. 3 As 46/2017 - 40, kterým Nejvyšší správní soud zrušil přímo rozsudek senátu 30 A zdejšího krajského soudu ve věci vedené pod sp. zn. 30 A 31/2016, což byl krajský soud nucen reflektovat ve své další rozhodovací činnosti, Nejvyšší správní soud uzavřel, že „smyslem části poslední věty za středníkem v § 125e odst. 5 silničního zákona je (a vždy bylo) vztáhnout pravidla o odpovědnosti právnických osob i na fyzické osoby nepodnikající, dopustily-li správního deliktu podle silničního zákona. Jediným ustanovením v celém silničním zákoně, které upravuje právě takový typ protiprávního jednání nepodnikajících fyzických osob, byl a je § 125f. Pokud tedy § 125e odst. 5, in fine silničního zákona ve znění před novelou nelogicky odkazoval na § 125d, šlo o zjevnou chybu a ve skutečnosti měl odkaz mířit k § 125f“. K tomu Nejvyšší správní soud doplnil, že „(k)rom toho, což považuje zdejší soud za stěžejní, je třeba dát stěžovateli za pravdu i v tom, že není ani z věcných důvodů namístě, aby pachatel tohoto speciálního správního deliktu (byť je jím fyzická osoba nepodnikající) svědčila kratší lhůta pro zánik odpovědnosti ve smyslu § 20 odst. 1 přestupkového zákona. Popíralo by to totiž samotnou konstrukci tohoto typu deliktu a jeho subsidiární povahu. (...) Nejvyšší správní soud přitom dodává, že použití lhůty pro zánik

odpovědnosti za správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob (dvouleté subjektivní, respektive čtyřleté objektivní) není v neprospěch žalobce, protože jinak by (pro konstatovanou neaplikovatelnost § 20 přestupkového zákona) jeho odpovědnost nebyla časově ohraničena vůbec, což je zcela nepřijatelné. S ohledem na výše uvedený proces, při němž je třeba nejprve zjišťovat pachatele přestupku, je tato lhůta i přiměřená“.

10. V posuzované věci je přitom zjevné, že ke spáchání přestupku (na který je v daném případě navázán správní delikt žalobce) došlo dne 20. 8. 2014. Řízení o správním deliktu bylo se žalobcem zahájeno dne 14. 7. 2015, kdy byl žalobci doručen příkaz o uložení pokuty provozovateli vozidla ze dne 7. 7. 2015, č. j. MR-S 12358/14/ODO KOC/5. Doručením příkazu tak bylo v souladu s § 46 odst. 1 správního řádu, z moci úřední zahájeno správní řízení,
a to do dvou let ode dne, kdy se o něm správní orgán dozvěděl (nejdříve 20. 8. 2014). Lhůta vyplývající z ustanovení § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu (aplikovatelná v souladu s výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu), tedy nebyla překročena,
a proto k prekluzi odpovědnosti žalobce za spáchání správního deliktu v projednávaném případě nemohlo dojít.

V. Závěr a náklady řízení

11. Krajský soud tak na základě všech výše uvedených skutečností neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
12. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého žalobce, který neměl ve věci úspěch, nemá vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení před soudem a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Krajský soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. 7. 2018

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu